

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Poznaniu

LPO.410.018.01.2020

Pan
Łukasz Mikołajczyk
Wojewoda Wielkopolski
Wielkopolski Urząd Wojewódzki w Poznaniu
al. Niepodległości 16/18
61-713 Poznań

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

zmienione zgodnie z treścią uchwały nr KPK-KPO.443.173.2020 Komisji Rozstrzygającej
w Najwyższej Izbie Kontroli z dnia 2 marca 2021 r.

P/20/012 Planowanie i wykorzystanie rezerw budżetu państwa i budżetu środków europejskich

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Poznaniu
ul. Dożynkowa 9H, 61-662 Poznań
T +48 61 655 62 00, F +48 61 655 62 01
lpo@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Wielkopolski Urząd Wojewódzki w Poznaniu, al. Niepodległości 16/18, 61-713 Poznań (dalej: Urząd albo WUW)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Łukasz Mikołajczyk, Wojewoda Wielkopolski, od 25 listopada 2019 r. W okresie od 8 grudnia 2015 r. do 11 listopada 2019 r. Wojewodą Wielkopolskim był Zbigniew Hoffmann (dalej również: Wojewoda lub dysponent części 85/30)
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none">1. Planowanie środków ujętych w rezerwach budżetowych, w tym rezerwy, o której mowa w art. 140 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹, dalej: ufp,2. Zasady przyznawania środków z rezerwy, o której mowa w art. 140 ust. 4 ufp,3. Przestrzeganie zasad przyznawania środków z rezerwy, o której mowa w art. 140 ust. 4 ufp,4. Wykorzystanie środków z rezerw budżetowych.
Okres objęty kontrolą	1 stycznia 2019 r. – 31 sierpnia 2020 r. ²
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none">1. Ewa Kruszyńska, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LPO/110/2020 z 4 września 2020 r.2. Aneta Kalinowska, inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LPO/142/2020 z 3 listopada 2020 r. <p>(akta kontroli str. 1, 4)</p>

¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 869 j.t.

² oraz działania wcześniejsze i późniejsze mające wpływ na zagadnienia w kontrolowanym okresie.

³ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Rola Wojewody Wielkopolskiego w procesie planowania rezerw celowych ujętych w ustawach budżetowych na rok 2019 i 2020, sprowadzała się do zgłoszenia środków na wydatki związane z realizacją programów współfinansowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej lub na wydatki, przewidziane w odrębnych ustawach. W planach finansowych części 85/30 na lata 2019-2020 ujęta została rezerwa, o której mowa w art. 140 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych⁵ (dalej: ufp) nieprzekraczająca ustawowego limitu. W Urzędzie nie określono w sposób formalny zasad i kryteriów przyznawania środków z rezerwy, o której mowa w art. 140 ust. 4 ufp, co w ocenie NIK, stwarza ryzyko dowolności postępowania.

Badanie wydatków sfinansowanych, w latach 2019-2020 (do 31 sierpnia), środkami pochodzącymi z rezerw budżetowych, wykazało, że Wojewoda, poza jednym przypadkiem, nie mógł ich przewidzieć na etapie planowania budżetu części 85/30. Z rezerwy, o której mowa w art. 140 ust. 4 ufp, sfinansowane zostały koszty postępowania egzekucyjnego w kwocie 9 307,03 zł, podczas gdy wydatki te, z uwagi na ich powtarzalny charakter, winny być ujęte w odpowiedniej podziale klasyfikacji budżetowej planu finansowego dysponenta części 85/30.

Środki z rezerw budżetowych wykorzystano w latach 2019-2020 (do 31 sierpnia) zgodnie z klasyfikacją budżetową, wynikającą z decyzji Ministra Finansów i zarządzeń Wojewody. Dysponent części 85/30 nie skontrolował w podległych i nadzorowanych jednostkach, zgodnego z przeznaczeniem wykorzystania przekazanych środków, a sprawowany w tym zakresie nadzór sprowadzał się do analizowania informacji z systemu TREZOR oraz o wykonaniu wydatków budżetowych przedkładanych przez te jednostki.

OBSZAR

1. Planowanie środków ujętych w rezerwach budżetowych, w tym rezerwy, o której mowa w art. 140 ust. 4 ufp

Opis stanu faktycznego

1.1. W ramach projektowania ustaw budżetowych na lata 2019 - 2020, dysponent części 85/30 zgłosił Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji do ujęcia w części 83 rezerwy celowe⁶, środki na realizację następujących projektów:

- „Wielkopolska Wspólna Sprawa” – projekt realizowany przez Urząd w ramach Programu Krajowego Funduszu Azylu, Migracji i Integracji na lata 2014-2020 (dalej: PKFAMI). Zgłoszone na lata 2019–2020 środki w kwotach odpowiednio: 1 188,0 tys. zł i 1 537,0 tys. zł zostały wykorzystane z rezerwy celowej (poz. 8) w 2019 r. w kwocie 773,9 tys. zł, a w 2020 r. (do 31 sierpnia) w kwocie 519,0 tys. zł,

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną, jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dz. U. z 2019 r., poz. 869 ze zm.

⁶ Na formularzach oznaczonych symbolem PE - Finansowanie zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 6 ufp, których wzór stanowił na 2019 r. załącznik nr 39 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 13 czerwca 2017 r. w sprawie szczegółowego sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej (Dz. U. 2017 r. poz. 1154) oraz na 2020 r. załącznik nr 18 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 stycznia 2019 r. w sprawie szczegółowego sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej (Dz. U. 2019 r. poz. 183 ze zm.).

- „Kierunek: Wielkopolska. Sprawny Urząd bliżej migranta” – projekt realizowany przez Urząd w ramach PKFAMI. Środki zgłoszone w wysokości 7 943,0 tys. zł na 2019 r. zostały wykorzystane z rezerwy celowej (poz. 8) w kwocie 6 949,4 tys. zł.

(akta kontroli str. 7-12, 16-20, 28, 29, 431, 432, 436, 437)

Ponadto, w latach 2018-2019 Wojewoda przekazał Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji zbiorczą informację o środkach funduszu sołeckiego planowanych w gminach województwa wielkopolskiego, tj. na 2019 r. w kwocie 68 142,6 tys. zł (skorygowanej do 68 434,4 tys. zł⁷), a na 2020 r. w kwocie 72 514,6 tys. zł⁸. Gminy otrzymują, w formie dotacji celowej, pochodzącej z rezerwy celowej (poz. 51), zwrot części wydatków wykonanych w ramach funduszu sołeckiego w roku poprzedzającym dany rok budżetowy. W latach 2019-2020 (do 31 sierpnia), wykorzystanie środków z tej rezerwy celowej wyniosło odpowiednio: 13 978,7 tys. zł i 14 479,3 tys. zł.

(akta kontroli str. 7-10, 36-83, 375-409)

W związku z trwającymi pracami nad przygotowaniem projektu ustawy budżetowej na 2019 r. oraz na 2020 r., Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi poinformował Wojewodę Wielkopolskiego⁹ o ujęciu wydatków budżetu państwa na zadanie: scalanie gruntów, w rezerwie celowej (poz. 8) w kwotach odpowiednio: 120 tys. zł i 267 tys. zł (stanowiących 25% limitu) i w części dysponenta 85/30 w kwotach odpowiednio: 357 tys. zł i 801 tys. zł (stanowiących 75% limitu). Wykorzystanie środków z rezerwy celowej wyniosło w 2019 r. 118,6 tys. zł, a w 2020 r. (do 31 sierpnia) nie uruchomiono środków z rezerwy na to zadanie.

(akta kontroli str. 7-12, 21-26, 30-34, 84-89)

Na etapie projektowania ustaw budżetowych na rok 2019 oraz 2020, dysponent części 85/30 przedstawił Ministrowi Finansów informację¹⁰ o utraconych przez gminy dochodach z tytułu zwolnienia z podatku od nieruchomości w parkach narodowych, rezerwatach przyrody oraz przedsiębiorców o statusie centrum badawczo-rozwojowego, w kwotach odpowiednio: 490,3 tys. zł i 492,3 tys. zł. Zwrot tych dochodów następuje z rezerwy celowej (poz. 32), w terminie do dnia 31 sierpnia następującego po roku, za który gminy sporządziły stosowne wnioski. Wykorzystanie środków z tej rezerwy celowej wyniosło w 2019 r. 485,8 tys. zł i w 2020 r. (do 31 sierpnia) 505,2 tys. zł.

(akta kontroli str. 7-10, 375-409)

W trakcie planowania wydatków dla Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Poznaniu, na realizację projektu pn. „Usprawnienie systemu ratownictwa na drogach – etap IV” (w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020), Wojewoda przekazał Ministrowi Inwestycji i Rozwoju informację o wielkości środków do ujęcia w rezerwie celowej budżetu państwa i budżetu środków europejskich, tj. na 2019 r. w kwocie 8 000,0 tys. zł i na 2020 r. w kwocie 9 800,0 tys. zł (poz. 8 i 98). Wykorzystanie środków z rezerw celowych na to zadanie wyniosło w 2019 r. 7 503,7 tys. zł, z czego z poz. 8 – 1 125,6 tys. zł, a z poz. 98 – 6 378,1 tys. zł. W 2020 r. (do 31 sierpnia) nie wnioskowano o środki na to zadanie.

(akta kontroli str. 7-12, 27, 35, 435)

⁷ Pisma Wojewody Wielkopolskiego nr: IR-VII-3110.10.2018.7 z 9 sierpnia 2018 r. z 27 sierpnia 2018 r. i z 19 listopada 2018 r.

⁸ Pismo Wojewody Wielkopolskiego nr IR-VII-3110.10.2019.7 z 9 sierpnia 2019 r.

⁹ Pismo nr F.fp.530.9.2018.5. z czerwca 2018 r. i pismo nr F.fp.530.2.2019.15. z lipca 2019 r.

¹⁰ Informacje przedstawione zostały na formularzu RZ-5.

W wyniku badania wydatków sfinansowanych przez Wojewodę, w latach 2019-2020 (do 31 sierpnia), z następujących pozycji rezerw celowych:

- poz. 4 *Przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych, w tym realizacja zadań w dorzeczach Odry i górnej Wisły,*
- poz. 8 *Rezerwa na realizację projektów współfinansowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu UE oraz ze środków pomocy bezzwrotnej, rozliczenia programów i projektów finansowanych z udziałem tych środków, a także rozliczenia z budżetem ogólnym Unii Europejskiej,*
- poz. 44 *Dofinansowanie realizacji niektórych zadań kontynuowanych, w tym środki na odbudowę dochodów budżetu państwa i zadania związane z poprawą finansów publicznych,*
- poz. 49 *Utrzymanie rezultatów niektórych projektów zrealizowanych przy udziale środków z UE, w tym systemy informatyczne, a także środki na wsparcie potencjału realizacji zadań publicznych,*
- poz. 52 *Zwiększenie dostępności wychowania przedszkolnego,*
- poz. 91 *Środki na zadania w obszarze zdrowia (badaniem objęto wyłącznie rok 2019),*

stwierdzono, że wydatków tych dysponent części 85/30 nie mógł zaplanować w planach finansowych na rok 2019 i 2020, jak również wpisywały się one w co najmniej jedną z przesłanek stanowiących podstawę utworzenia rezerw przez Ministra Finansów, wskazanych w art. 140 ust. 2 ufp¹¹.

(akta kontroli str. 368, 369, 375-409)

1.2. W planach finansowych dysponenta części 85/30 na lata 2019-2020 (w rozdziale 75818 Rezerwy ogólne i celowe, § 481 Rezerwy) ujęte zostały rezerwy w kwotach odpowiednio: 1 400,0 tys. zł. i 1 260,0 tys. zł. Zgodnie z art. 140 ust. 4 ufp, wysokości tych rezerw nie przekroczyły 1% kwot zaplanowanych wydatków w części 85/30, pomniejszonych o dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego i stanowiły w tych latach odpowiednio: 0,24% i 0,19%.

(akta kontroli str. 90-125)

1.3. W okresie objętym kontrolą, dysponent części 85/30, w porozumieniu z właściwym ministrem, wystosował, na podstawie art. 154 ust. 1 ufp, do Ministra Finansów dziewięć wniosków¹² o skorygowanie decyzji przyznających środki z rezerw celowych. Wnioski te dotyczyły zmiany klasyfikacji budżetowej wydatków w kwocie 3 050,6 tys. zł. (z czego w 2019 r. w kwocie 319,9 tys. zł. a w 2020 r. (do 31 sierpnia) w kwocie 2 730,7 zł), uruchomionych z następujących pozycji rezerw celowych:

- poz. 13 *Pomoc dla repatriantów* – wniosek z 2019 r. o przesunięcie środków dotacji w kwocie 97,9 tys. zł. w ramach rozdziału 85334 (Pomoc dla repatriantów) z § 2010 (Dotacja celowa przekazana z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminom

¹¹ Stosownie do przepisu art. 140. ust. 2 pkt 1-4 ufp, w budżecie państwa mogą być tworzone rezerwy celowe: na wydatki, których szczegółowy podział na pozycje klasyfikacji budżetowej nie jest możliwy do dokonania w okresie opracowywania projektu ustawy budżetowej; na wydatki, których realizacja jest uwarunkowana zaciągnięciem kredytu w międzynarodowej instytucji finansowej lub pozyskaniem środków z innych źródeł; na wydatki związane z realizacją programów współfinansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2; gdy odrębne ustawy tak stanowią.

¹² Z wyjątkiem wniosków o środki z poz. 12 rezerwy celowej, które były bezpośrednio kierowane do Ministra Finansów i na podstawie art. 154 ust. 8 ufp.

- związkom gmin, związkom powiatowo-gminnym - ustawami) do § 2020 (Dotacja celowa przekazana z budżetu państwa na zadania bieżące realizowane przez gminę na podstawie porozumień z organami administracji rządowej). Wnioskowana zmiana wynikała z pisma Burmistrza Gminy Nowy Tomyśl o udzielenie dotacji gminie, która zapewni lokal mieszkalny rodzinie repatriantów;

(akta kontroli str. 126-141)

- poz. 25 Środki na zadania określone w ustawie o pomocy społecznej oraz na opłacenie składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej - wniosek z 2019 r. o przesunięcie środków dotacji celowej w kwocie 45,0 tys. zł, w ramach rozdziału 85203 (Ośrodki wsparcia) z wydatków bieżących na wydatki inwestycyjne. Według pisma Wojewody, powyższa zmiana klasyfikacji budżetowej będzie stanowiła podstawę przyznania środków Gminie Rogoźno na zadanie inwestycyjne pn. „Rozbudowa sali rehabilitacyjnej i stołówki w Środowiskowym Domu Samopomocy w Rogoźnie przy ul. Mała Poznańska 33”;

(akta kontroli str. 126-135, 142-156)

- poz. 58 Środki na realizację ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 – wniosek z 2019 r. o przesunięcie środków w kwocie 78,0 tys. zł dotacji celowej przeznaczonej na zadania, wynikające z Resortowego programu rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „MALUCH +” 2019, zlecone do realizacji fundacji, z rozdziału 85505 (Tworzenie i funkcjonowanie żłobków) do rozdziału 85507 (Dzienni opiekunowie). Jako uzasadnienie wniosku podano podjęcie przez fundację decyzji o utworzeniu nowych miejsc w formie dziennego opiekuna, w związku z problemami w zakresie zmiany sposobu użytkowania lokalu, w którym pierwotnie zaplanowano utworzenie nowych miejsc na realizację zadania w ramach ww. programu;

(akta kontroli str. 126-135, 157-187)

- poz. 25 – wniosek z 2019 r. o przesunięcie środków dotacji celowej w kwocie 99,0 tys. zł, w ramach rozdziału 85203 z § 6410 (Dotacja celowa przekazana z budżetu państwa na inwestycje i zakupy inwestycyjne z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami realizowane przez powiat) do § 6310 (Dotacja celowa przekazana z budżetu państwa na inwestycje i zakupy inwestycyjne z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminom ustawami). Uzasadnieniem wniosku była rezygnacja Starosty Grodzkiego z dotacji celowej otrzymanej w 2019 r. na uruchomienie Środowiskowego Domu Samopomocy w Wielichowie ze względu na zbyt późne jej przyznanie (pismo Wojewody z 8 lipca 2019 r.) oraz pismo z 23 sierpnia 2019 r. Burmistrza Gminy i Miasta Rychwał z prośbą o przyznanie dodatkowych środków na realizację zadania inwestycyjnego, polegającego na zmianie użytkowania budynku szkoły w Rozalinie na Środowiskowy Dom Samopomocy w Rozalinie;

(akta kontroli str. 126-135, 188-198)

- poz. 13 – wniosek z 2020 r. o przesunięcie środków dotacji celowej w kwocie 76,8 tys. zł, w ramach rozdziału 85334, z wydatków bieżących na wydatki inwestycyjne. Jako uzasadnienie wniosku podano pismo Prezydenta Miasta Gniezna o zmianę klasyfikacji przyznanej dotacji w związku z charakterem zleconych prac remontowo-modernizacyjnych;

(akta kontroli str. 126-135, 199-207)

- poz. 25 – wniosek z 2020 r. o przesunięcie środków dotacji celowej w kwocie 1 461,0 tys. zł, w ramach rozdziału 85203, z wydatków bieżących na wydatki inwestycyjne. Jako uzasadnienie wniosku podano pismo Wójta Gminy Przemęt, który po ponownej weryfikacji potrzeb Gminy stwierdził konieczność zmiany w zakresie rzeczowym i finansowym zadania, które miało polegać na remoncie i adaptacji budynku mieszczącego się w miejscowości Mochy przy ul. Wolsztyńskiej 6, z jednoczesną zmianą jego przeznaczenia poprzez przystosowanie budynku do standardu środowiskowego domu samopomocy. Nowe zadanie miało polegać na przebudowie, rozbudowie i zmianie sposobu użytkowania budynku mieszkalnego mieszczącego się w miejscowości Mochy przy ul. Wolsztyńskiej 2 na cele Środowiskowego Domu Samopomocy wraz z zagospodarowaniem terenu i infrastrukturą towarzyszącą (parkingi, komunikacja wewnętrzna, obiekty małej architektury);

(akta kontroli str. 126-135, 208-218)

- poz. 12 *Zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt, w tym finansowanie programów zwalczania, badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt, produktach pochodzenia zwierzęcego i paszach, finansowanie zadań zleconych przez Komisję Europejską oraz dofinansowanie kosztów realizacji zadań Inspekcji Weterynaryjnej, w tym wypłatę wynagrodzeń dla lekarzy, wyznaczonych na podstawie art. 16 ustawy o Inspekcji Weterynaryjnej* - trzy wnioski z 2020 r. w łącznej kwocie 1 192,9 tys. zł, z czego: jeden wniosek o przesunięcie środków w kwocie 947,1 tys. zł w ramach rozdziału 01022 (Zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt oraz badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt i produktach pochodzenia zwierzęcego) z § 4590 (Kary i odszkodowania wypłacane na rzecz osób fizycznych) do § 4000 (Grupa wydatków bieżących jednostki); dwa wnioski o przesunięcie środków w łącznej kwocie 245,8 tys. zł z rozdziału 01034 (Powiatowe inspektoraty weterynarii) z § 6060 (Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych) do rozdziału 01022 § 4000. W uzasadnieniu wniosków Wielkopolski Wojewódzki Lekarz Weterynarii (dalej: WWLW) wskazał konieczność zabezpieczenia środków dla inspektoratów weterynarii lub powiatowych inspektoratów weterynarii na pokrycie zobowiązań dotyczących wykonywanych badań monitoringowych pozostałości chemicznych i biologicznych w produktach pochodzenia zwierzęcego, badań monitoringowych pozostałości chemicznych i biologicznych produktów leczniczych i skażeń promieniotwórczych w paszach, odstrzału dzików i innych zadań w ramach zwalczania chorób zakaźnych zwierząt.

(akta kontroli str. 126-135, 219-224)

Ponadto, w 2020 r. Wojewoda przekazał Ministrowi Finansów trzy wnioski WWLW o skorygowanie decyzji – na podstawie art. 154 ust. 8 ufp - w zakresie zmiany uzasadnienia dla środków w kwocie 78,2 tys. zł (w rozdziale 01022), uruchomionych z poz. 12 rezerwy celowej. Zmiany dotyczyły przeznaczenia środków w zakresie zwalczania chorób zakaźnych zwierząt, a w uzasadnieniu wnioskowanych zmian wskazano konieczność przeznaczenia środków przez powiatowe inspektoraty weterynarii na pokrycie zobowiązań dotyczących odstrzału dzików w 2020 r., zakup leków, wyrobów medycznych i produktów biobójczych oraz innych zadań w ramach zwalczania chorób zakaźnych zwierząt.

(akta kontroli str. 126-135, 225-230)

Wnioski Wojewody dotyczące zmiany przyznanych środków z rezerwy celowych w zakresie klasyfikacji budżetowej oraz w zakresie uzasadnienia decyzji,

rozpatrzone zostały przez Ministra Finansów pozytywnie, a wydane na ich podstawie korekty decyzji nie spowodowały zmiany kwoty wydatków w planach finansowych dysponenta części 85/30 na 2019 r. i 2020 r.

W latach 2019-2020 (do 31 sierpnia), Wojewoda nie wystąpił do Ministra Finansów o przyznanie środków z rezerw celowych na zadania, niemieszczące się w pierwotnie zaplanowanym ich przeznaczeniu, zapisanym w załącznikach nr 2 i 4 do ustaw budżetowych na rok 2019 i 2020.

(akta kontroli str. 126-230)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie postępowanie Wojewody Wielkopolskiego, w latach 2019-2020, w ramach planowania rezerw celowych oraz rezerwy, o której mowa w art. 140 ust. 4 ufp. Rola Wojewody Wielkopolskiego w procesie planowania rezerw celowych ujętych w ustawach budżetowych na rok 2019 i 2020, sprowadzała się do zgłoszenia środków na wydatki związane z realizacją programów współfinansowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej lub na wydatki, przewidziane w odrębnych ustawach. W planach finansowych części 85/30 na lata 2019-2020 ujęte zostały rezerwy nieprzekraczające limitu określonego w art. 140 ust. 4 ufp. Badanie wydatków sfinansowanych, w latach 2019-2020 (do 31 sierpnia), środkami pochodzącymi z sześciu pozycji rezerw celowych, wykazało, że Wojewoda nie mógł ich zaplanować w planach finansowych dysponenta części 85/30 na rok 2019 i 2020.

OBSZAR

2. Zasady przyznawania środków z rezerwy, o której mowa w art. 140 ust. 4 ufp

Opis stanu
faktycznego

W okresie objętym kontrolą Wojewoda Wielkopolski przyznawał środki z rezerwy, o której mowa w art. 140 ust. 4 ufp na podstawie wniosków kierowników podległych jednostek organizacyjnych lub kierowników komórek organizacyjnych Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu. Wnioski były weryfikowane przez dyrektora Wydziału Finansów i Budżetu pod względem: rachunkowym, prawidłowości wskazanej klasyfikacji budżetowej, podstawy prawnej oraz faktycznej możliwości dokonania wydatku ze środków rezerwy pozostającej w dyspozycji Wojewody Wielkopolskiego. Rozstrzygnięcia wniosków zostały wyrażone w zarządzeniach Wojewody w sprawie zmian w budżecie części 85/30, o których informowano wnioskodawców. Stosowana w Urzędzie Wojewódzkim praktyka rozpatrywania wniosków i kryteriów przyznawania środków z rezerwy, o której mowa w art. 140 ust. 4 ufp, nie miała charakteru sformalizowanego.

Odnosząc się do braku przedmiotowych regulacji Wojewoda Wielkopolski wskazał, że aktualnie obowiązujący stan prawny nie nakłada na wojewodę obowiązku sformalizowania stosowanych praktyk w zakresie przyznawania środków z rezerwy, o której mowa w art. 140 ust. 4 ustawy o finansach publicznych.

Wojewoda wyjaśnił, że podejmując decyzje w sprawie przyznania środków z rezerwy brał pod uwagę stopień przewidywalności zdarzenia wywołującego po stronie budżetu państwa obowiązek dokonania określonego wydatku, istnienie skonkretyzowanej podstawy prawnej dla dokonania wnioskowanego wydatku ze środków pozostających w dyspozycji Wojewody oraz priorytet zadania oceniany w kontekście faktycznej możliwości sfinansowania wydatku ze środków rezerwy ogólnej budżetu Wojewody Wielkopolskiego (na podstawie analizy aktualnego stanu

zaangażowania środków utworzonej w danym roku budżetowym rezerwy ogólnej). Jak wynikało z wyjaśnienia Wojewody, środki z rezerwy ogólnej tworzonej corocznie w części budżetu państwa 85/30 - województwo wielkopolskie zabezpieczają przede wszystkim skutki zdarzeń, których - z przyczyn obiektywnych - nie można było zapreliminować w poszczególnych podziałkach klasyfikacji budżetowej wydatków. Taki charakter mają, zdaniem Wojewody, w szczególności zdarzenia takie jak klęska żywiołowa, stan epidemii, skutki finansowe wynikające z prawomocnych orzeczeń sądowych, bądź innych aktów kreujących po stronie dysponenta części budżetowej obowiązek uregulowania skonkretyzowanego zobowiązania pieniężnego.

(akta kontroli str. 457-458)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

W Urzędzie nie określono, w formie zarządzenia, wytycznych lub regulaminu, zasad i kryteriów przyznawania środków z rezerwy, o której mowa w art. 140 ust. 4 ufp. W ocenie NIK, stosowana w Urzędzie, w latach 2019-2020, niesformalizowana praktyka rozpatrywania wniosków i przyznawania środków z tej rezerwy, stwarza ryzyko dowolności postępowania w tym zakresie.

OBSZAR

3. Przestrzeganie zasad przyznawania środków z rezerwy, o której mowa w art. 140 ust. 4 ufp

Opis stanu
faktycznego

3.1. W 2019 roku do Wojewody Wielkopolskiego wpłynęło 36 wniosków o przyznanie środków w kwocie 1 495 tys. zł¹³ z rezerwy, o której mowa w art. 140 ust. 4 ufp, a w roku 2020 (do 31 sierpnia) – 19 wniosków w kwocie 1 429,5 tys. zł¹⁴. W latach 2016, 2017 i 2018 wnioskodawcy wystąpili do Wojewody Wielkopolskiego o przyznanie środków z tej rezerwy w kwotach odpowiednio: 564,9 tys. zł (17 wniosków), 1 500 tys. zł (25 wniosków) i 14 274,9 tys. zł (48 wniosków).

(akta kontroli str. 463)

3.2. Wojewoda rozpatrzył pozytywnie wszystkie wnioski złożone w latach 2016 -2018, 35 wniosków z 2019 r. i 18 wniosków z 2020 r. Odmowa przyznania przez Wojewodę środków z rezerwy dotyczyła:

- wniosku Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Transportu Drogowego z 19 września 2019 r. o zwiększenie planu wydatków budżetowych Inspektoratu z przeznaczeniem na zakup laptopów, zestawu komputerowego oraz urządzeń sieciowych. Powodem nieprzyznania środków była wysokość wnioskowanej kwoty (95 tys. zł) i stan rezerwy do rozdysponowania na dzień złożenia wniosku (133,3 tys. zł).

¹³Kwota nie uwzględnia środków w wysokości 107,7 tys. zł, które zostały przyznane przez Wojewodę z rezerwy, a następnie uzyskano dla nich inne źródła finansowania. Dotyczyło to: 1) zobowiązania Skarbu Państwa w wysokości 45 678,06 zł orzeczonego wyrokiem Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 23.10.2018 r. (sygn. akt XII C 2228/11) i uregulowanego w dniu 22 lutego 2019 r. ze środków z rezerwy, (o której mowa w art. 140 ust. 4 ufp) - Minister Finansów decyzją z 19 czerwca 2019 r. zwiększył budżet Wojewody Wielkopolskiego z przeznaczeniem na zrefundowanie wydatków, 2) zaliczki na pokrycie kosztów zagranicznej podróży służbowej pracownika, na którą Wojewoda przyznał z rezerwy kwotę 62 000 zł, a następnie koszty te zostały rozliczone z Europejskim Urzędem Wspierania w dziedzinie Azylu.

¹⁴ Kwota nie uwzględnia środków w wysokości 396 tys. zł, które zostały przyznane przez Wojewodę z rezerwy (300 000 zł z przeznaczeniem na zakup usług polegających na zapewnieniu możliwości wykonania testów w kierunku zdiagnozowania COVID-19 i 96 000 zł na wypłatę zasiłków celowych z pomocy społecznej), a następnie Minister Finansów zwiększył budżet Wojewody Wielkopolskiego z przeznaczeniem na te zadania.

- wniosku z 4 marca 2020 r. o zwiększenie wydatków Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Poznaniu o kwotę 556,3 tys. zł z przeznaczeniem na remont elewacji budynku, będącego siedzibą Inspektoratu. Wnioskodawcę powiadomiono, że możliwości wynikające z dysponowania utworzoną w budżecie Wojewody Wielkopolskiego na rok 2020 rezerwą ogólną wyczerpały się w związku z ponoszeniem wysokich kosztów zapobiegania, przeciwdziałania i zwalczania COVID-19.

(akta kontroli str. 463-474)

W 2019 r. kierownicy komórek organizacyjnych Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu złożyli 11 wniosków o przyznanie środków z rezerwy w łącznej kwocie 569,9 tys. zł¹⁵. Liczba tych wniosków stanowiła 30% ogółu wniosków o przyznanie środków z rezerwy, a wnioskowana kwota – 40% kwoty rezerwy zaplanowanej w budżecie Wojewody Wielkopolskiego na ten rok. W 2020 r. (do 31 sierpnia) kierownicy komórek organizacyjnych Urzędu skierowali do Wojewody 7 wniosków¹⁶, co stanowiło 37% wszystkich wniosków złożonych w tym okresie, a wnioskowana kwota (674,9 tys. zł) stanowiła 54% zaplanowanej na 2020 r. rezerwy.

W latach 2019-2020 wnioski o przyznanie środków z rezerwy, o której mowa w art. 140 ust. 4 ufp złożyli również kierownicy jednostek organizacyjnych podległych i nadzorowanych przez Wojewodę¹⁷, kierownicy jednostek samorządu terytorialnego¹⁸, oraz podmioty, którym należne były nadpłaty powstałe w ramach rozliczenia dotacji.

(akta kontroli str. 475-479)

3.3. Wszystkie wnioski o przyznanie środków z rezerwy, jakie wpłynęły do Wojewody Wielkopolskiego w latach 2019-2020 zawierały uzasadnienie, a w sytuacji, gdy na etapie weryfikacji uznano je za niewystarczające, wnioskodawcy przekazywali dodatkowe informacje wymagane do oceny zasadności przydzielenia środków na wskazane zadania.

W okresie objętym kontrolą 85% ogółu wniosków o przyznanie środków z rezerwy rozpatrzono w terminie krótszym niż 30 dni. Średni czas rozpatrzenia wniosku o przyznanie tych środków wyniósł 17 dni w 2019 r. i 11 dni w 2020 r. Najdłuższy czas procedowania (92 dni) dotyczył wniosku z 12 maja 2020 r. w sprawie przyznania Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Poznaniu środków z przeznaczeniem na opłaty czynszowe, które wzrosły od 1 lipca 2020 r. w związku ze zmianą siedziby Stacji. Zarządzeniem nr 379/20 z dnia 12 sierpnia 2020 r. Wojewoda Wielkopolski zwiększył plan wydatków budżetowych jednostki przyznając środki z rezerwy.

(akta kontroli str. 480-490)

¹⁵ Wnioski złożyli kierownicy następujących komórek organizacyjnych Urzędu: Wydziału Zdrowia (3 wnioski na kwotę 40 973,78 zł), Wydziału Infrastruktury i Rolnictwa (3 wnioski na kwotę 293 098,60 zł), Wydział Kontroli, Prawny i Nadzoru (2 wnioski na kwotę 15 591,62 zł), Wydział Polityki Społecznej (1 wniosek na kwotę 200 zł), Dyrektor Generalny Urzędu (2 wnioski na kwotę 220 000 zł)

¹⁶ Wnioski złożyli kierownicy następujących komórek organizacyjnych Urzędu: Wydziału Zdrowia (5 wniosków na kwotę 214.946,92 zł), Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego (wniosek na kwotę 450 000 zł), Dyrektor Generalny Urzędu (wniosek na kwotę 10 000 zł)

¹⁷ Wnioski złożyli kierownicy następujących jednostek: Wojewódzkiego Inspektoratu Transportu Drogowego w Poznaniu, Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Poznaniu, Komendy Wojewódzkiej Policji w Poznaniu, Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Poznaniu, Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Poznaniu, Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Poznaniu, Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Poznaniu, Wojewódzkiego Inspektoratu Weterynarii w Poznaniu i Państwowej Straży Rybackiej w Poznaniu

¹⁸ Wnioski złożyli: Burmistrz Krobi, Prezydent Miasta Kalisza, Wójt Gminy Kottlin, Burmistrz Gminy Wronki

Z wyjaśnień Wojewody wynikało, że wnioski o przyznanie w latach 2019-2020 środków z rezerwy były w Urzędzie weryfikowane poprzez porównanie określonych w nich zadań z zadaniami zaplanowanymi na etapie konstruowania budżetu. Wojewoda Wielkopolski nie wyjaśnił, jakie okoliczności dotyczące poszczególnych wniosków¹⁹ spowodowały, że środki na realizację zadań wskazanych przez wnioskodawców zostały przyznane z rezerwy, o której mowa w art. 140 ust. 4 ufp a nie zaplanowano wydatków na te zadania i nie przypisano ich do właściwych podziałek klasyfikacji budżetowej na etapie konstruowania planów finansowych.

Dysponent części 85/30 wskazał jedynie, że środki z tej rezerwy zostały w latach 2019-2020 przyznane na realizację zadań nieprzewidywalnych spowodowanych m.in.:

- wystąpieniem zdarzeń zagrażających zdrowiu i życiu ludzi, powodujących podjęcie natychmiastowych działań przez służby i strażę rządowej administracji zespolonej w województwie wielkopolskim (np. przeszkolenie służb w zakresie bezpieczeństwa, zakupu dodatkowych psów służbowych do wykrywania ładunków wybuchowych),
- brakiem możliwości oszacowania plonów i zbiorów materiału siewnego w danym roku z uwagi na warunki pogodowe, presją chorób i szkodników na plantacjach roślin uprawnych oraz ilością złożonych i zgłoszonych do urzędowej kwalifikacji powierzchni plantacji nasiennych,
- koniecznością utworzenia infrastruktury dla zabezpieczenia obszernej dokumentacji związanej z podmiotami leczniczymi,
- zakupem materiałów pędnych do samochodów służbowych dla służb i straży prowadzących nieprzewidziane działania operacyjne.

(akta kontroli str. 491-496)

W okresie objętym kontrolą środki z rezerwy, o której mowa w art. 140 ust. 4 ufp rozdysponował Wojewoda Wielkopolski lub działający z upoważnienia Wojewody Wicewojewoda, na podstawie stosownych zarządzeń w sprawie zmian w budżecie części 85/30 na 2019 lub 2020 rok.

(akta kontroli str. 480-490)

3.4. Z wyjaśnień Wojewody Wielkopolskiego wynikało, że ustawowy obowiązek informowania Ministra Finansów o podziale rezerwy²⁰, był realizowany z wykorzystaniem Informatycznego Systemu Obsługi Budżetu Państwa TREZOR, którego jednym z głównych celów wdrożenia było zautomatyzowanie przepływu informacji pomiędzy dysponentami środków budżetowych a Ministerstwem Finansów.

(akta kontroli str. 457, 458)

Wszystkie zarządzenia Wojewody dotyczące podziału środków z rezerwy, w latach 2019-2020 (do 31 sierpnia), przekazano w systemie TREZOR do Ministerstwa Finansów, z czego 40 zarządzeń, tj. 87% ogółu – w terminie do 10 dni od daty wydania zarządzenia w sprawie zmian w budżecie części 85/30, a sześć w terminie od 11 do 21 dni.

¹⁹ Żądanie wyjaśnień dotyczyło wybranych 11 wniosków o przyznanie środków z rezerwy z przeznaczeniem m.in. na: zakup etykiet do materiału siewnego, zakup materiałów pędnych i smarów przez komendy miejskie i powiatowe państwowej straży pożarnej, sfinansowanie studiów podyplomowych, zakup psów służbowych na potrzeby komend powiatowych i miejskich policji, zakup drona, archiwizację dokumentacji w Urzędzie, realizację zadania inwestycyjnego pn. „Budowa wojewódzkiego magazynu przeciwpowodziowego w miejscowości Borki pow. słupecki”

²⁰ Zgodnie z art. 156 ufp o podziale rezerwy, o której mowa w art. 140 ust. 4 ustawy, wojewodowie zawiadamiają Ministra Finansów

(akta kontroli str. 497, 498)

Wojewoda stwierdził, że dotychczas Minister Finansów nie kwestionował sposobu podziału rezerwy, o której mowa w art. 140 ust. 4 ufp. Wojewoda poinformował również, że w nawiązaniu do przekazanych materiałów sprawozdawczych, dotyczących wykonania dochodów i wydatków budżetu państwa za rok 2019 w części 85/30 województwo wielkopolskie, Ministerstwo zwróciło się o przedstawienie informacji na okoliczność przyznania przez Wojewodę zarządzeniem nr 72/19 z dnia 14 lutego 2019 r. środków dla Komendy Wojewódzkiej Policji w Poznaniu z przeznaczeniem na zakup psów służbowych na potrzeby komend powiatowych i miejskich policji, a także na zakup wyposażenia podstawowego przewodników psów służbowych oraz wyposażenia specjalnego nieetatowych grup minersko-pirotechnicznych. Stosowna informacja w tym zakresie została przekazana do Ministerstwa Finansów w piśmie z dnia 12 maja 2020 r.

(akta kontroli str. 457-462)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W latach 2019-2020 (do 31 sierpnia) Wojewoda Wielkopolski z rezerwy, o której mowa w art. 140 ust. 4 ufp sfinansował koszty postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika Sądowego w łącznej kwocie 9 307,03 zł, co naruszało stosowaną w Urzędzie praktykę rozdysponowania tej rezerwy, wyrażoną przez Wojewodę w wyjaśnieniach, zgodnie z którą środki z rezerwy ogólnej tworzonej corocznie w części 85/30 budżetu państwa zabezpieczają przede wszystkim skutki zdarzeń, których - z przyczyn obiektywnych - nie można było zapreliminować w poszczególnych podziałkach klasyfikacji budżetowej wydatków.

Stwierdzono, że koszty postępowania egzekucyjnego, prowadzonego przez Komornika Sądowego były ponoszone z budżetu również w latach poprzednich i wyniosły: 8 039,14 zł w 2014 r., 7 890,03 zł w 2015 r., 9 326,20 zł w 2016 r., 8 541,87 zł w 2017 r. i 7 700,37 zł w 2018 r.

Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym Poznań – Stare Miasto prowadził od 2013 r.²¹, na wniosek osoby fizycznej, egzekucję wobec Skarbu Państwa – Wojewody Wielkopolskiego na podstawie tytułu wykonawczego wyroku sądowego²². Zobowiązanie główne przekazywane było przez Urząd od 2013 r., co miesiąc, w orzeczonej przez sąd stałej kwocie na rachunek bankowy Komornika Sądowego. W latach 2019–2020 środki na ten cel zaplanowane zostały w budżecie dysponenta części 85/30. W planie wydatków części 85/30 nie ujęto natomiast, związanych ze zobowiązaniem głównym, kosztów należnych komornikowi w całym okresie prowadzenia egzekucji, pomimo że ich wystąpienie było możliwe do przewidzenia na etapie konstruowania planu finansowego.

Dyrektor Generalny i Dyrektor Wydziału Finansów i Budżetu wyjaśnili, że wydatki z tytułu kosztów postępowania egzekucyjnego nie zostały w latach 2019 i 2020 zaplanowane w budżecie Wojewody Wielkopolskiego z powodu niepewności, co do wystąpienia zobowiązania (uwzględniając zarówno zaistnienie okoliczności faktycznych skutkujących zwolnieniem Skarbu Państwa z obowiązku wypłaty świadczenia okresowego, jak i możliwość rezygnacji przez powoda z usług

²¹ Zawiadomienie z dnia 8 stycznia 2013 r. o wszczęciu egzekucji (sygn. akt Kmp 3/13) doręczone do Urzędu w dniu 10 stycznia 2013 r.

²² Wyrok Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie o sygn. akt XII C 2161/09 oraz Wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 19 grudnia 2012 r. w sprawie o sygn. akt I A Ca 1024/12

kancelarii komorniczej) oraz z uwagi na nieznajomość wysokości kwoty zobowiązania.

Zdaniem NIK wyjaśnienia te nie zasługują na uwzględnienie. Poziom niepewności wystąpienia zobowiązań wynikający z możliwości zaistnienia okoliczności faktycznych skutkujących zwolnieniem Skarbu Państwa z obowiązku wypłaty świadczenia okresowego w odniesieniu do kosztów postępowania egzekucyjnego jest analogiczny do poziomu niepewności dotyczącego zobowiązania głównego, a jednak wydatki na to zobowiązanie zaplanowano w budżecie. Odnosząc się do wskazanej w wyjaśnieniach możliwości rezygnacji przez wierzyciela z usług kancelarii komorniczej NIK zauważa, że pełnomocnik wierzyciela, odpowiadając na prośbę Wojewody Wielkopolskiego o pilne wycofanie wniosku o wyegzekwowanie zasądzonych kwot w trybie egzekucji, poinformował w piśmie z dnia 25 lutego 2013 r., że wierzyciel nie wycofa przedmiotowego wniosku, a co za tym idzie postępowanie egzekucyjne, w którym dłużnikiem jest organ, będzie prowadzone nadal. Nieskuteczne były również prośby o wycofanie wniosku egzekucyjnego, kierowane przez Wojewodę Wielkopolskiego bezpośrednio do wierzyciela w pismach z 27 lutego i 17 czerwca 2013 r. oraz z 8 kwietnia 2014 r.

Z przedstawionych powyżej powodów wydatki z tytułu kosztów postępowania egzekucyjnego należało w latach 2019 i 2020 zaplanować w budżecie Wojewody Wielkopolskiego w odpowiednich podziałkach klasyfikacji budżetowej.

(akta kontroli str. 517-646, 648, 650, 675-737)

OCENA CZĄSTKOWA

Wojewoda Wielkopolski terminowo rozpatrzył wszystkie wnioski dotyczące przyznania środków z rezerwy, o której mowa w art. 140 ust. 4 ufp. O podziale tej rezerwy Wojewoda, stosownie do art. 156 ufp, poinformował Ministra Finansów. W latach 2019-2020 (do 31 sierpnia) z rezerwy, o której mowa w art. 140 ust. 4 ufp sfinansowane zostały koszty postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika Sądowego w kwocie 9 307,03 zł, co naruszało stosowaną w Urzędzie praktykę rozdysponowania tej rezerwy, wyrażoną przez Wojewodę w wyjaśnieniach, zgodnie z którą środki z rezerwy ogólnej, tworzonej corocznie w części 85/30 budżetu zabezpieczają przede wszystkim skutki zdarzeń, których - z przyczyn obiektywnych - nie można było zapreliminować w poszczególnych podziałkach klasyfikacji budżetowej wydatków.

OBSZAR

Opis stanu faktycznego

4. Wykorzystanie środków z rezerw budżetowych

4.1. W okresie objętym kontrolą Wojewoda nie wydał wewnętrznych procedur dotyczących zasad wnioskowania o środki z rezerw celowych oraz rezerwy ogólnej. W regulaminach organizacyjnych Urzędu i Wydziału FB²³, zapisano, że do zadań Wydziału FB należy analiza i weryfikacja, we współpracy z merytorycznymi komórkami organizacyjnymi Urzędu, wniosków złożonych przez dysponentów podległych Wojewodzie, dotyczących uruchamiania środków z rezerwy celowej lub rezerwy ogólnej, skutkująca przygotowaniem projektów wniosków o przyznanie środków finansowych z rezerwy celowej lub rezerwy ogólnej budżetu państwa.

Dyrektor Wydziału FB Urzędu podał, że Wydział FB proces weryfikacji wniosków o środki z rezerw realizuje w następujących aspektach: rachunkowym,

²³ Regulamin organizacyjny Urzędu stanowiący załącznik do zarządzeń Wojewody w sprawie regulaminu organizacyjnego Urzędu: nr 231/19 z dnia 27 czerwca 2019 r. i nr 246/20 z 16 czerwca 2020 r. oraz regulamin organizacyjny Wydziału FB stanowiący załącznik do zarządzeń Dyrektora Generalnego Urzędu w sprawie regulaminu organizacyjnego Wydziału FB: nr 6/19 z 13 lutego 2019 r. ze zm. i nr 45/19 z 19 grudnia 2019 r. ze zm.

prawidłowości wskazanej we wniosku klasyfikacji budżetowej, istnienia podstawy prawnej dla skierowania wniosku o pozyskanie środków z odpowiedniej rezerwy budżetu państwa oraz, w przypadku środków z rezerw celowych, faktycznej możliwości sfinansowania wydatku ze środków rezerwy celowej budżetu państwa.

(akta kontroli str. 231-289)

4.1.1. Spośród 247 wniosków skierowanych w 2019 r. do Ministra Finansów o środki z rezerw celowych w kwocie 829 531,4 tys. zł, 245 (na kwotę 828 865,4 tys. zł) zostało rozpatrzonych pozytywnie, co stanowiło 99,9% kwoty wniosków²⁴.

(akta kontroli str. 345-347, 356-359)

Spośród 186 wniosków skierowanych w 2020 r. (do 31 sierpnia) do Ministra Finansów o środki z rezerw celowych w kwocie 587 597,4 tys. zł, 157 (na kwotę 586 611,0 tys. zł) zostało rozpatrzonych pozytywnie, co stanowiło 99,8% kwoty wniosków. Na działania związane z COVID-19²⁵ Wojewoda skierował do Ministra Finansów 24 wnioski o środki z rezerw celowych. Minister Finansów do 31 sierpnia 2020 r. przyznał, na podstawie 21 decyzji, środki z rezerw celowych w łącznej kwocie 35 137,1 tys. zł, z czego z poz. 4 – pięć decyzji na kwotę 20 116,8 tys. zł, z poz. 8 – 12 decyzji na kwotę 9 113,2 tys. zł i z poz. 49 – cztery decyzje na kwotę 5 907,1 tys. zł. Do dnia 31 sierpnia, wykorzystano 14 718,4 tys. zł.

(akta kontroli str. 360-363)

W 2019 r. z rezerw celowych uruchomione zostały dla dysponenta części 85/30 środki w kwocie 827 852,3 tys. zł, a w 2020 r. (do 31 sierpnia) w kwocie 542 542,8 tys. zł, z czego z budżetu państwa odpowiednio: 821 474,2 tys. zł i 534 174,8 tys. zł, a z budżetu środków europejskich odpowiednio: 6 378,1 tys. zł i 8 368,0 tys. zł.

Dysponent części 85/30, w związku z kontrolą NIK, wystąpił do jednostek podległych i nadzorowanych oraz komórek organizacyjnych Urzędu o dane w zakresie wykorzystania środków pozyskanych z rezerw celowych, które w 2019 r. wyniosło 742 361,9 tys. zł (89,7% ogółu uruchomionych środków), a w 2020 r. (do 31 sierpnia) 317 065,5 tys. zł (58,4% ogółu uruchomionych środków).

(akta kontroli str. 364-367, 448-456)

Badaniem prawidłowości wnioskowania o środki z rezerw celowych oraz ich wykorzystania, objęto kwotę 353 473,5 tys. zł, z czego 160 020,0 tys. zł w 2019 r. i 193 453,5 tys. zł w 2020 (do 31 sierpnia), przyznana dysponentowi części 85/30 z następujących pozycji rezerw celowych i budżetów:

- poz. 4, 8 i 52 budżetu państwa, w 2019 r. w kwocie 153 641,9 tys. zł i w 2020 r. (do 31 sierpnia) w kwocie 185 085,5 tys. zł, co stanowiło odpowiednio: 19,1% i 34,2% kwot zwiększających plany środkami z rezerw celowych budżetu państwa w tych latach,
- poz. 98 budżetu środków europejskich, w 2019 r. w kwocie 6 378,1 tys. zł i w 2020 r. (do 31 sierpnia) w kwocie 8 368,0 tys. zł, co stanowiło 100% kwot zwiększających plany środkami z rezerw celowych budżetu środków europejskich w tych latach.

W wyniku badania stwierdzono, że:

- wnioski o środki z rezerw celowych dotyczyły zadań, na jakie rezerwy te zostały utworzone oraz wydatków, których Wojewoda nie mógł zaplanować i ująć

²⁴ Dwa wnioski o środki w łącznej kwocie 666,0 tys. zł z poz. 45 i poz. 4 rezerwy celowej zostały odrzucone – pisma o wycofaniu odpowiednio z 14 i 25 listopada 2019 r. Zadanie z wniosku o środki w kwocie 600,0 tys. zł z poz. 45, zrealizowane zostało w 2020 r.

²⁵ z ang. Coronavirus Disease 2019.

w planach finansowych na etapie planowania wydatków na dany rok budżetowy, w ramach części 85/30, oraz na etapie prac komisji sejmowych przed uchwaleniem ustawy budżetowej na 2019 r. i 2020 r.,

- Wojewoda występując o przyznanie środków z rezerw poz. 8 i 98, przestrzegał przepisów oraz zasad wynikających z Procedur MFIPR i MF,
- po otrzymaniu decyzji Ministra Finansów o zwiększeniu planu wydatków części 85/30, wprowadzono zmiany w planach finansowych jednostek podległych i nadzorowanych przez Wojewodę,
- z ewidencji księgowej dysponenta części 85/30, ewidencji księgowej Urzędu oraz „Zestawień planów realizacji dotacji” z wyszczególnionymi kwotami wydatków według klasyfikacji budżetowej, wynikało, że otrzymane w 2019 r. środki wykorzystano zgodnie z klasyfikacją budżetową, wynikającą z decyzji Ministra Finansów. W latach 2019-2020 (do 31 sierpnia) Wojewoda nie skontrolował prawidłowości wykorzystania środków z rezerw celowych, a nadzór Wojewody nad zgodnym z przeznaczeniem wykorzystaniem tych środków przez podległe i nadzorowane jednostki, tj. Komendę Wojewódzką Państwowej Straży Pożarnej w Poznaniu i jednostki organizacyjne Państwowej Straży Pożarnej, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Poznaniu, Powiatowe Inspektoraty Weterynarii, Wojewódzką Inspekcję Geodezyjną i Kartograficzną w Poznaniu, Kuratorium Oświaty w Poznaniu²⁶, przedstawiono w punkcie 4.3. niniejszego wystąpienia pokontrolnego,
- w 2019 r. z przyznaných środków z rezerw celowych dysponent części 85/30 wydatkował 159 276,9 tys. zł (99,5% ogółu poddanych badaniu). Z niewykorzystanej kwoty 743,2 tys. zł, dysponent zablokował środki w kwocie 67,0 tys. zł (9%). Na niewykorzystaną i niezablokowaną kwotę składały się przede wszystkim: dotacja celowa na dofinansowanie zadań z zakresu wychowania przedszkolnego w kwocie 416,2 tys. zł (poz. 52 rezerwy), środki w kwocie 171,3 tys. zł (poz. 8 rezerwy) na realizację projektu pn. "Kierunek: Wielkopolska. Sprawny Urząd bliżej migranta" oraz środki w kwocie 82,3 tys. zł (poz. 8 rezerwy) na zwalczanie choroby zakaźnej zwierząt - afrykańskiego pomoru świń.

(akta kontroli str. 427-443, 449, 452, 453)

Dyrektor Generalny Urzędu w wyjaśnieniach²⁷ odnośnie niedokonania blokady w 2019 r. niewykorzystanych środków w kwocie 171,3 tys. zł (uruchomionych na pokrycie kosztów projektu pn. "Kierunek: Wielkopolska. Sprawny Urząd bliżej migranta"²⁸), stwierdził m.in., że w wyniku przedłużających się procedur udzielania zamówień publicznych, wiele zakupów i płatności finalizowane było w grudniu 2019 r. Dodał, że zablokowanie ostatecznie powstałych oszczędności nie było praktycznie możliwe z uwagi na presję czasu związaną z kończącym się projektem, kumulację zadań w grudniu, planowane poniesienie wydatków do końca roku budżetowego, a przede wszystkim z uwagi na zrealizowanie celów projektu. Stwierdził ponadto, że realizacja zadań w projekcie jest procesem ciągłym, projekt cały czas ewoluuje, zadania się na siebie nakładają, a uwalniane w wyniku prowadzonych postępowań środki są ponownie alokowane i wykorzystywane w projekcie.

(akta kontroli str. 418-423)

²⁶ Jednostka potwierdzająca rozliczenie - według klasyfikacji budżetowej - dotacji celowych dla jednostek samorządu terytorialnego ze środków poz. 52 rezerwy celowej.

²⁷ Pismo Dyrektora Generalnego Urzędu z 23 listopada 2020 r.

²⁸ Projekt nr 27/7-2017/OG-FAMI.

- w 2020 r. (do 31 sierpnia) z przyznaných środków z rezerw celowych dysponent części 85/30 wydatkował 135 701,1 tys. zł (70,1% ogółu poddanych badaniu). Do dnia 31 sierpnia 2020 r. Wojewoda nie dokonał blokady środków.

(akta kontroli str. 429, 430)

4.1.2. W 2019 r. Wojewoda skierował do Prezesa Rady Ministrów (dalej: Prezesa RM) 23 wnioski o przyznanie środków z rezerwy ogólnej budżetu państwa w kwocie 37 415,5 tys. zł, z których pozytywnie rozpatrzonych zostało siedem wniosków na kwotę 10 986,0 tys. zł.

Do dnia 31 sierpnia 2020 r., skierowanych zostało do Prezesa RM 16 wniosków o przyznanie środków w części 85/30 z rezerwy ogólnej budżetu państwa w kwocie 22 950,4 tys. zł, z których pozytywnie rozpatrzonych zostało siedem, na kwotę 7 405,2 tys. zł.

W 2020 r. nie wnioskowano o środki z rezerwy ogólnej budżetu państwa na realizację zadań wynikających z przepisów ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19.

(akta kontroli str. 416, 417)

W 2019 r. z rezerwy ogólnej uruchomione zostały dla dysponenta części 85/30 środki w kwocie 6 086,0 tys. zł, a w 2020 r. (do 31 sierpnia) w kwocie 5 765,2 tys. zł.

(akta kontroli str. 368, 369, 372-374)

W wyniku badania wszystkich wniosków dotyczących przyznania środków z rezerwy ogólnej, złożonych przez dysponenta części 85/30, w okresie od 1 stycznia 2019 r. do 31 sierpnia 2020 r., stwierdzono, że:

- a) dotyczyły one wydatków, których dysponent części 85/30: nie planował w latach ubiegłych; nie występował o środki na ich sfinansowanie z innych źródeł; nie mógł przewidzieć na etapie planowania wydatków na dany rok budżetowy. Z uzasadnień złożonych wniosków wynikało, że wydatki były podyktowane faktycznymi potrzebami oraz, że wnioskujący nie mieli możliwości sfinansowania ich z innych źródeł. Wnioskując o przyznanie środków z rezerwy ogólnej budżetu państwa, nie dokonano uprzednio ich zmniejszenia w trakcie realizacji budżetu w wyniku przeniesień, dokonanych na podstawie art. 171 ufp,
- b) w pismach Zastępcy Szefa Kancelarii Prezesa RM²⁹, dotyczących negatywnego rozpatrzenia wniosków Wojewody, zawarta była informacja o spełnieniu przez nie wymogów formalno-prawnych, a odmowa przyznania środków z rezerwy ogólnej wynika z niemożności pozytywnego rozstrzygnięcia wszystkich przedkładanych wniosków z uwagi na ograniczoną pulę tych środków,
- c) środki uruchomione zostały na dotacje celowe dla jednostek samorządu terytorialnego (z wyjątkiem środków uruchomionych w 2019 r. w kwocie 7,5 tys. zł³⁰):
 - w 2019 r.: na sfinansowanie skutków wejścia w życie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 stycznia 2019 r., zmieniającego rozporządzenie w sprawie sposobu ustalania dodatkowego wynagrodzenia osób wchodzących w skład komisji lekarskich oraz pracowników średniego personelu medycznego wyznaczonych do powiatowych komisji lekarskich orzekających o stopniu zdolności do czynnej służby wojskowej osób stawiających się do kwalifikacji

²⁹ Sekretarz Stanu, działający z upoważnienia Szefa Kancelarii Prezesa RM.

³⁰ Środki uruchomione w rozdziale 75045 Kwalifikacja wojskowa § 4170 Wynagrodzenia bezosobowe (środki niewykorzystane i zablokowane).

wojskowej (346,5 tys. zł, z czego wykorzystano 197,3 tys. zł, a 149,2 tys. zł zablokowano); na zakup specjalistycznej karetki wraz z wyposażeniem dla Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej³¹ w Czarnkowie (440,0 tys. zł); na roboty budowlane oraz wyposażenie Centralnej Sterylizatorni i Dezynfektorii ZZOZ w Ostrowie Wielkopolskim (1 200,0 tys. zł); na zakup tomografu komputerowego dla powiatu szamotulskiego wraz z adaptacją pomieszczenia na potrzeby nowego sprzętu (1 876,0 tys. zł); na doposażenie bloku operacyjnego Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej³² w Słupcy w celu wzmocnienia koordynacji opieki zdrowotnej oraz podwyższenia jakości świadczeń (1 296,0 tys. zł, z czego 122,5 tys. zł zwrócono do budżetu Wojewody 3 stycznia 2020 r., jako niewykorzystaną dotację); na zakup sprzętu medycznego dla SPZOZ w Turku (400,0 tys. zł); na zakup ambulansu sanitarnego typu P dla potrzeb usług medycznych świadczonych przez SPZOZ w Kępnie (520,0 tys. zł, z czego 88,9 tys. zł zwrócono do budżetu Wojewody 30 grudnia 2019 r., jako niewykorzystaną dotację),

- w 2020 r. (do 31 sierpnia): na przebudowę oddziału chirurgii w SPZOZ w Kole (1 200,0 tys. zł); na zakup ambulansu typu „S” na potrzeby SPZOZ Szpitala w Chodzieży (365,2 tys. zł); na zakup tomografu komputerowego wraz z adaptacją pomieszczeń na pracownię tomografii komputerowej dla potrzeb SPZOZ w Turku (800,0 tys. zł); na przebudowę drugiego piętra bloku łóżkowego na oddział internistyczny z dwoma odcinkami pielęgnacyjnymi po 30 łóżek każdy w ZZOZ w Ostrowie Wielkopolskim (2 400,0 tys. zł); na doposażenie bloku operacyjnego SPZOZ w Słupcy w celu wzmocnienia koordynacji opieki zdrowotnej oraz podwyższenia jakości świadczeń (1 000,0 tys. zł).
- d) po otrzymaniu decyzji Ministra Finansów o zwiększeniu planu wydatków części 85/30 wprowadzono stosowne zmiany w planie finansowym Urzędu w 2019 r., w planach finansowych dysponenta części 85/30 w 2019 r. i w 2020 r. oraz zawiadomiono o decyzjach jednostki samorządu terytorialnego.
- e) środki na dotacje celowe, otrzymane w 2019 r. z rezerwy ogólnej w kwocie 6 086,0 tys. zł, zostały wykorzystane w kwocie 5 717,9 tys. zł (94%) i rozliczone przez jednostki samorządu terytorialnego zgodnie z celem, na jaki zostały przyznane. Niepełne wykorzystanie środków spowodowane było zakończeniem realizacji zadania dotyczącego kwalifikacji wojskowej (156,7 tys. zł zablokowano) oraz wyłonieniem w drodze postępowań o udzielenie zamówień publicznych wykonawców do realizacji zadań w kwotach niższych w stosunku do planowanych na etapie składania wniosków o udzielenie dotacji (211,4 tys. zł),
- f). w latach 2019-2020 (do 31 sierpnia) Wojewoda nie skontrolował w jednostkach samorządu terytorialnego prawidłowości wykorzystania środków z rezerwy ogólnej. Nadzór Wojewody nad zgodnym z przeznaczeniem wykorzystaniem środków z rezerwy ogólnej przez jednostki samorządu terytorialnego, opisano w punkcie 4.3. niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

(akta kontroli str. 444, 445, 449, 452, 453)

4.2.1. W 2019 r. rezerwa, o której mowa w art. 140 ust. 4 ufp, zaplanowana w wysokości 1 400 tys. zł, została w całości rozdysponowana. Kwotę 569,9 tys. zł rezerwy rozdysponowano na podstawie wniosków złożonych przez kierowników komórek organizacyjnych Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu. Najwyższa przyznana kwota (280,4 tys. zł) została przeznaczona na pokrycie kosztów podziału

³¹ dalej: ZZOZ.

³² dalej: SPZOZ.

województwa wielkopolskiego na obwody łowieckie oraz zaliczenia obwodów łowieckich do poszczególnych kategorii. Ze środków rezerwy sfinansowano m.in. koszty zakupu usług i innych działań, podjętych podczas przeprowadzonej przez Wielkopolski Urząd Wojewódzki kampanii informacyjnej rządowego programu „Nowa Piątka” (100 tys. zł), pokrycie wydatków związanych z archiwizacją dokumentacji w Urzędzie oraz pokrycie kosztów związanych z prowadzeniem przez Urząd polityki informacyjnej z wykorzystaniem nowoczesnych form komunikacji (120 tys. zł).

Kwota 794,6 tys. zł rezerwy została rozdysponowana na podstawie wniosków kierowników jednostek organizacyjnych podległych i nadzorowanych przez Wojewodę, kwota 30,4 tys. zł rezerwy – na podstawie wniosków kierowników jednostek samorządu terytorialnego³³, a kwota 5 157,05 zł w związku z egzekucją prowadzoną przez komornika sądowego³⁴.

W 2019 roku z rozdysponowanych środków rezerwy w kwocie 1 400 tys. zł nie wykorzystano 11 804,88 zł.

(akta kontroli str. 480-485)

Z rezerwy na rok 2020, zaplanowanej w wysokości 1 260 tys. zł, rozdysponowano (wg stanu na 31 sierpnia) kwotę 873,2 tys. zł, w tym 674,9 tys. zł przyznano na realizację zadań określonych we wnioskach przez kierowników komórek organizacyjnych Urzędu Wojewódzkiego. Wojewoda przyznał m.in.: 450 tys. zł na realizację zadania inwestycyjnego pn. „Budowa wojewódzkiego magazynu przeciwpożarowego w miejscowości Borki, pow. słupecki” i 150 tys. zł na pokrycie kosztów pobierania i transportu próbek materiałów do badań laboratoryjnych od osób przebywających w kwarantannie.

Na wniosek Komendanta Wojewódzkiego Policji w Poznaniu przyznano z rezerwy środki w kwocie 150 tys. zł na zakup paliwa do pojazdów służbowych pozostających w dyspozycji Komendy w związku z realizacją zadań w ramach przeciwdziałania COVID-19. Na rzecz Gminy Wronki i dwóch innych podmiotów przekazano ze środków rezerwy kwotę 5,1 tys. zł tytułem zwrotu nadpłat z rozliczenia dotacji. Z rezerwy sfinansowane zostały również koszty egzekucji prowadzonej przez komornika sądowego w kwocie 4.149,98 zł.

(akta kontroli str. 486-490)

4.2.2. W okresie objętym kontrolą Wojewoda, po pozytywnym rozpatrzeniu wniosków w sprawie przyznania środków z rezerwy, o której mowa w art. 140 ust. 4 ufp, wprowadził zmiany w planie wydatków części 85/30.

4.2.3. Badaniem prawidłowości wykorzystania środków z rezerwy, o której mowa w art. 140 ust. 4 ufp, objęto kwotę 736,7 tys. zł, która stanowiła 53 % ogółu środków rozdysponowanych w 2019 r. i kwotę 24,2 tys. zł, która stanowiła 3% ogółu środków rozdysponowanych w 2020 r.

³³ W tym kwotę 26 927,38 zł przyznano na podstawie wniosków złożonych przez Burmistrza Krobi z przeznaczeniem na wypłatę członkowi Ochotniczej Straży Pożarnej (jednostki niewłączonej do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego) wyrównania do wysokości rekompensaty pieniężnej za czas niezdolności do pracy spowodowany uszczerbkiem na zdrowiu wskutek wypadku związanego z udziałem w ćwiczeniach. Zgodnie z art. 26a ust. 3 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 961 ze zm.) rekompensatę, przysługującą członkowi ochotniczej straży pożarnej niewłączonej do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego, ustala i wypłaca podmiot ponoszący koszty funkcjonowania jednostki ochrony przeciwpożarowej jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej.

³⁴ Kwotę 5 157,05 zł rozdysponowano z rezerwy z przeznaczeniem na zobowiązania Skarbu Państwa – Wojewody Wielkopolskiego związane z egzekucją prowadzoną przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym Poznań – Stare Miasto w Poznaniu sygn. akt Kmp 3/13.

W wyniku badania stwierdzono, że środki z rezerwy zostały wykorzystane na zadania, na które decyzjami Wojewody je przyznano. W dwóch przypadkach przyznane środki z rezerwy nie zostały wykorzystane w pełnej wysokości. Dotyczyło to:

- Starosty Rawickiego, który nie wykorzystał kwoty 459,58 zł dotacji przeznaczonej na wydatki związane z odnowieniem drzewostanu w przypadku braku możliwości określenia sprawcy szkody powstałej w wyniku kłesk żywiołowych, zagrażających trwałości lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa. Powodem niewykorzystania środków był niższy koszt wykonania zadań.
- Samorządu Województwa Wielkopolskiego, który nie wykorzystał środków w kwocie 11 345,30 przeznaczonych na wykonanie zadania z zakresu administracji rządowej – zapewnienie realizacji postanowienia sądowego o przyjęciu do szpitala psychiatrycznego osoby, o której mowa w art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego³⁵. Dyrektor Wydziału Zdrowia wyjaśnił, że zadanie polegało na opłacaniu faktur związanych z transportem osób psychicznie chorych i nie było wiadomo, ile takich sytuacji będzie miało miejsce do dnia 31 grudnia 2019 r.

Starosta Rawicki pismem z dnia 25 listopada 2019 r. poinformował, że nie wykorzysta części dotacji w kwocie 459,58 zł. Wobec powyższego Wydział Infrastruktury i Rolnictwa WUW wystąpił do Dyrektora Wydziału Finansów i Budżetu z prośbą o dokonanie blokady środków w dz. 020 rozdz. 02001 § 2110, jednak zgłoszona kwota nie została zablokowana.

Dyrektor Wydziału Finansów i Budżetu wyjaśnił, że zgodnie z przyjętą w Urzędzie Wojewódzkim praktyką nie dokonuje się blokady w odniesieniu do niewykorzystanych w pełnej wysokości środków pochodzących z rezerwy, o której mowa w art. 140 ust. 4 ufp. W toku realizacji budżetu środki z przedmiotowej rezerwy przeznaczone są bowiem na wydatki, których zaistnienia nie można było przewidzieć. Dokonanie blokady niewykorzystanych środków uniemożliwiłoby ponowne ich wykorzystanie i szybką reakcję w nieprzewidzianych wcześniej warunkach. W latach 2019-2020 (do 31 sierpnia) Wojewoda Wielkopolski w siedmiu przypadkach dokonał zmian przeznaczenia środków przyznanych z rezerwy, której jest dysponentem, wydając stosowne zarządzenia w tej sprawie.

(akta kontroli str. 480-490, 499-511, 513-516)

W latach 2019-2020 (do 31 sierpnia) Wojewoda nie przeprowadził w podległych i nadzorowanych jednostkach kontroli prawidłowości wykorzystania, przyznanych w okresie objętym kontrolą NIK, środków z rezerwy pozostającej w jego dyspozycji. Nadzór Wojewody nad zgodnym z przeznaczeniem wykorzystaniem tych środków przez Wojewódzki Inspektorat Transportu Drogowego w Poznaniu, Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Poznaniu, Komendę Wojewódzką Państwowej Straży Pożarnej w Poznaniu i jednostki organizacyjne Państwowej Straży Pożarnej, Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Poznaniu, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Poznaniu, Wojewódzki Inspektorat Weterynarii w Poznaniu, opisano w punkcie 4.3. niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

(akta kontroli str. 449-454)

³⁵ Dz. U. z 2020 r. poz. 685.

4.3. Wojewoda wyjaśnił³⁶, że do nadzoru zgodnego z przeznaczeniem wykorzystania przez podległe i nadzorowane jednostki środków z rezerw celowych, rezerwy ogólnej, a także rezerwy pozostającej w dyspozycji Wojewody, (o której mowa w art. 140 ust. 4 ufp) wykorzystywany był Informatyczny System Obsługi Budżetu Państwa (dalej: system TREZOR)³⁷ a także systematyczna analiza informacji o wykonaniu wydatków budżetowych przedkładanych przez podległe jednostki organizacyjne oraz przez kierowników komórek organizacyjnych Urzędu, które obejmowały, m. in. prawidłowość wykorzystania środków finansowych, w tym zakres realizowanych zadań oraz zgodność zrealizowanych wydatków z planowanym przeznaczeniem, a w przypadku dotacji udzielonych ze środków z rezerw m.in. dane o wysokościach i terminach przekazywanych dotacji, prawidłowości ich wykorzystania w aspekcie zgodności z przeznaczeniem, a także relacji pomiędzy wysokością wykorzystanych dotacji, a stopniem realizacji zadań przewidzianych do sfinansowania ze środków pochodzących z dotacji budżetu państwa. Ponadto, Wojewoda stwierdził, że „w zależności od wyników przeprowadzanych analiz, w razie potrzeby, kierowane były do adresatów ww. informacji stosowne wystąpienia o charakterze nadzorczym. Stopień wdrożenia zaleceń podlegał bieżącej weryfikacji w ramach realizacji standardowych zadań przypisanych Wydziałowi Finansów i Budżetu (np. czynności związanych z blokowaniem planowanych wydatków budżetowych, przeniesieniami planowanych wydatków budżetowych na zasadach ustalonych przepisami ustawy o finansach publicznych).”.

W latach 2019-2020 (do 31 sierpnia), Wojewoda nie skontrolował prawidłowości wykorzystania środków z rezerw przyznanych w okresie objętym kontrolą NIK.

(akta kontroli str. 449-454)

Stwierdzone
nieprawidłowości
OCENA CZĄSTKOWA

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

W latach 2019-2020 (do 31 sierpnia) Wojewoda nie wnioskował o środki z rezerw celowych i rezerwy ogólnej na realizację zadań możliwych do ujęcia w planach finansowych dysponenta części 85/30. Środki z rezerw budżetowych wykorzystano zgodnie z klasyfikacją budżetową, wynikającą z decyzji Ministra Finansów i zarządzeń Wojewody. Dysponent części 85/30 nie skontrolował w podległych i nadzorowanych jednostkach prawidłowości wykorzystania przekazanych środków. Nadzór w tym zakresie ograniczony został do analizowania informacji z systemu TREZOR oraz o wykonaniu wydatków budżetowych przedkładanych przez te jednostki.

III. Uwagi i wnioski

Wniosek

W związku ze stwierdzoną nieprawidłowością, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o zaplanowanie w budżecie części 85/30 wydatków na pokrycie kosztów wzmiankowanego w niniejszym wystąpieniu postępowania egzekucyjnego.

Uwagi

Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

³⁶ Pismo nr KN-II.1610.1.5.2020.1 z 25 listopada 2020 r.

³⁷ System TREZOR zapewnia przepływ informacji pomiędzy dysponentami środków budżetowych, bankiem centralnym państwa oraz Ministerstwem Finansów w zakresie wzajemnie powiązanych procesów budżetowych, takich jak: planowanie budżetu państwa, wykonywanie budżetu państwa i sprawozdawczość budżetowa. Zautomatyzowanie tych procesów umożliwia monitorowanie danych sprawozdawczych składanych przez jednostki podległe i nadzorowane.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Poznań, 7 grudnia 2020 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu

Dyrektor
z up. Grzegorz Malesiński
p.o. Wicedyrektora

.....
podpis